

Status på dobbeltdiagnoseområdet i Danmark, Sverige og Norge

Lars Lien, leder

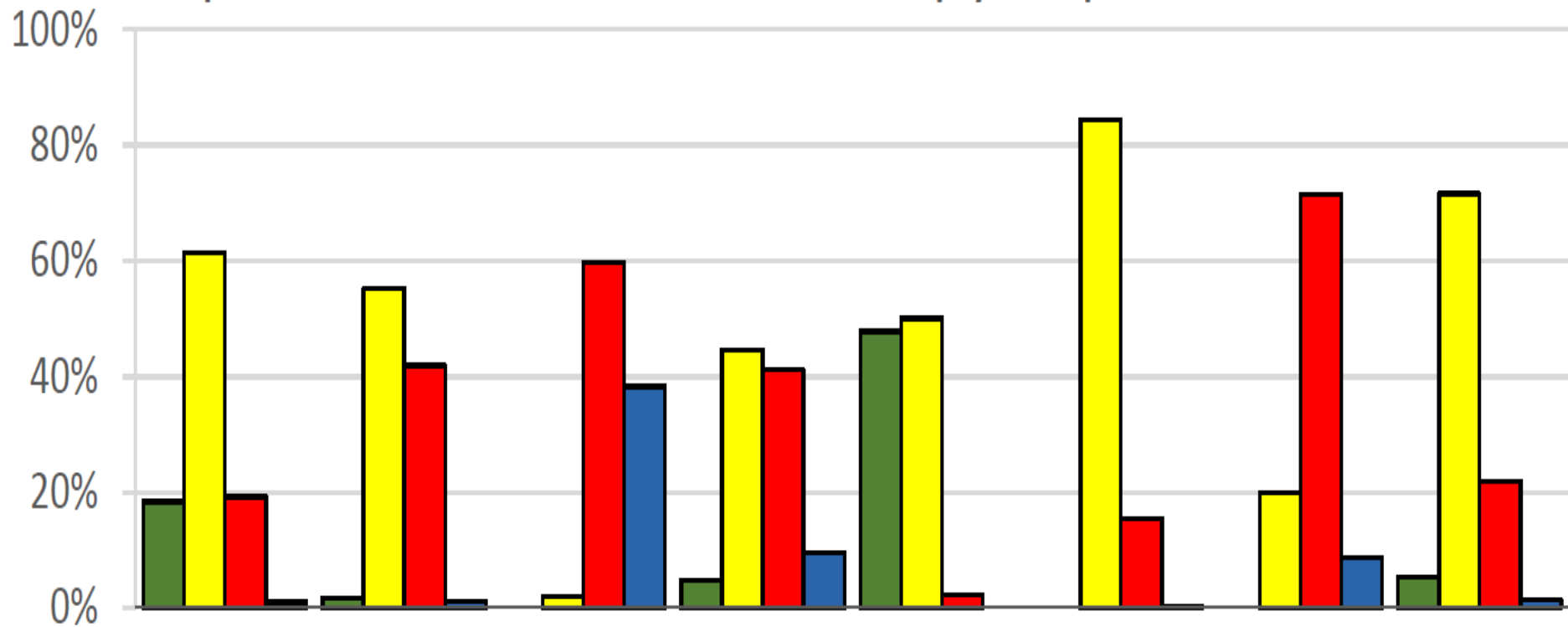
Nasjonalt kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse

Hva er utfordringsbildet når det gjelder tilbudet til personer med dobbeltdiagnose?

Rusproblem

Kun psykiske problemer

	Ikke ROP (kun rus)	Mindre alvorlig ROP	Alvorlig ROP	Alle rus	Mildere	Moderat	Alvorlig	Alle psykisk
Grønn	18%	2%	0%	5%	48%	0%	0%	5%
Gul	61%	55%	2%	45%	50%	84%	20%	72%
Rød	19%	42%	60%	41%	2%	15%	72%	22%
Blålys	1%	1%	38%	9%	0%	0%	9%	1%

**Sammenfatning av funn fra to landsomfattende tilsyn i
2017–2018 med tjenester til personer med psykisk lidelse og
samtidig rusmiddelproblem – eller mulig samtidig ruslidelse**

***Omfanget av ROP (n=60 000 mottakere):
Mindre alvorlig ROP = 13 418 mottakere
Mest alvorlig ROP = 5 351 mottakere***

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Mangelfulle utredninger – et dårlig utgangspunkt for å gi tjenester av rett kvalitet

Mangelfull avdekking og utredning av rusmiddelproblemer

Pasienters somatiske helsetilstand fikk ikke tilstrekkelig oppmerksomhet

Pasienters mindreårige barn ble ikke alltid fulgt opp

Voldsrisiko fikk ikke tilstrekkelig oppmerksomhet i alle helseforetak

Svakt grunnlag for diagnostisering og samordnet behandling

Mangelfull styring utgjorde en risiko for pasientsikkerheten

Nasjonale føringer på dobbeltdiagnoseområdet

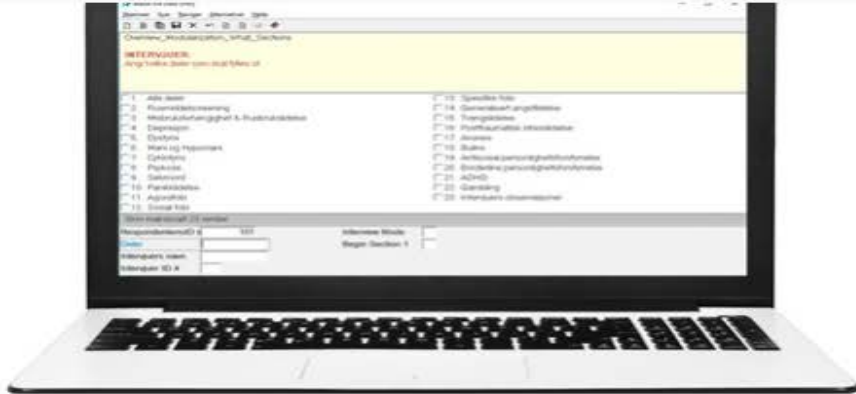
Nasjonalt faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse – ROP-lidelser
Sammensatte tjenester – samtidig behandling

Publisert 19. desember 2011

Lansert 13. mars 2012

Bakgrunn

- Høy samtidig forekomst av både rus og psykiske lidelser og svært varierende praksis
 - i psykisk helsevern
 - i tverrfaglig spesialisert rusbehandling
 - i kommunene
- Samarbeid horisontalt og vertikalt er ikke godt nok
- Behov for et bedre tjenestetilbud
- Behov for harmonisering av tjenestetilbudet

Det diagnostiske intervjuet PRISM-5 er nå lansert

NK-ROP har nå oppdatert PRISM-intervjuet fra DSM-IV til DSM-5-versjon.

#UTREDNING

Konferanse om dobbeltdiagnose i København

NKROP er medarrangør av «Meeting the Dragon», en nordisk konferanse om dobbeltdiagnose som går av stabelen i København 6.-7. juni 2019.

#BEHANDLING #FORSKNING #RECOVERY

Gir lys i hverdagen

– Ingen har lyst til å bare sitte hjemme og ruse seg. Men ungdommen må ha et godt alternativ, mener Ragnhild Guddal. Hun er prosjektleder i «Lyset i hverdagen», et nytt aktivitetstilbud til unge me...

#RECOVERY #ROP-BRUKER #RUS

Nytt tilbud til unge rusavhengige i Bærum

Bærum kommune oppretter en egen stiftelse og gir to millioner kroner i året til et nytt tilbud til unge med rusproblemer. Målet er blant annet å teste nye former for samarbeid og organisering.

#RECOVERY #ROP-BRUKER #RUS

Alvorlige svakheter i tilbudet til ROP-brukere

Det er alvorlige svakheter i tjenestetilbudet til ROP-brukere i både kommuner og helseforetak, er konklusjonen etter landsomfattende tilsyn.

#BEHANDLING #ROP-BRUKER #UTREDNING

Utfordringer

Uønsket variasjon

- ventetid
- utredning
- behandling og oppfølging

Mangelfull innflytelse i behandlingen.

Behov for mer sammenhengende og koordinerte tjenester.

Lavere levealder hos mennesker med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Mål

- økt brukermedvirkning og brukertilfredshet
- sammenhengende og koordinerte pasientforløp
- unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging
- likeverdig tilbud til pasienter og pårørende
- bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner

Sentrale områder

- barn som pårørende
- vold, overgrep og traumer
- somatisk helse og levevaner

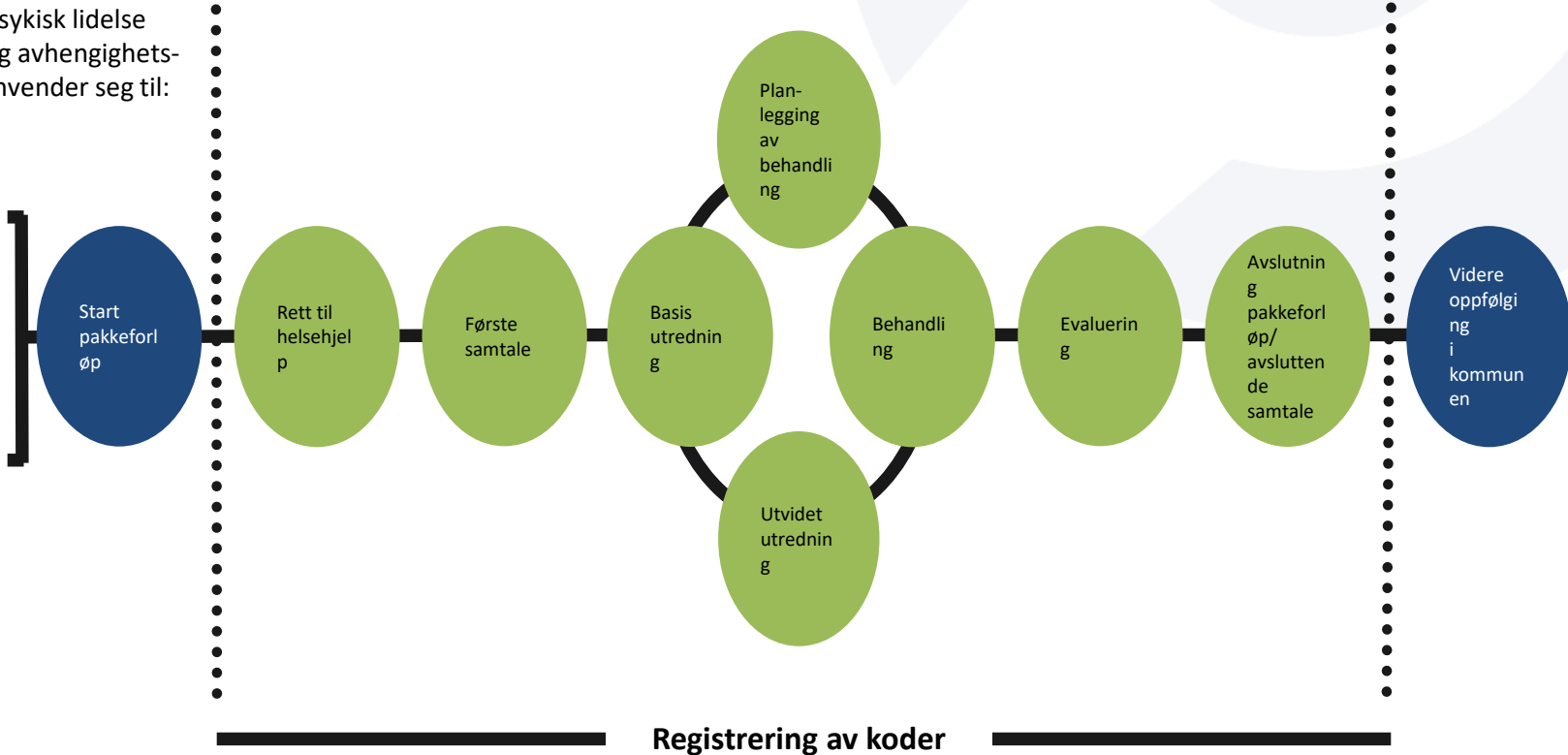

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

Brukermedvirkning og samhandling

Pasient med psykisk lidelse og/eller rus- og avhengighetsproblemer henvender seg til:

Kommunal helse- og omsorgstjeneste
Fastlege
Annen spesialist
Annen henviser

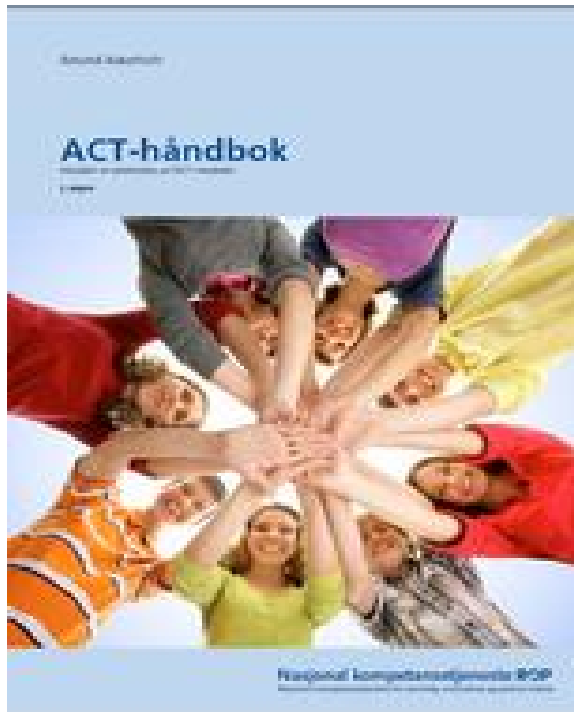
Registrering av koder

Hva skjer i praksisfeltet for personer
med dobbeltdiagnose

Hva er veien videre, hva bør det
satses på?

ACT og FACT i Norge

Nasjonalt satsning

- Etablering av **samhandlingsmodeller i kommunen og/eller mellom kommune og spesialisthelsetjeneste** som sikrer et koordinert, helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud til målgruppen
- I opptrappingsplanen for rusfeltet er oppfølgingsteam etter modell av ACT og FACT et av regjeringens forslag til prioriteringer i planperioden

INTEGRERT BEHANDLING

Behandling for psykisk lidelse og ruslidelse:

- Samtidig
- Av samme team eller gruppe behandlere
- I samme behandlingsprogram

- Oversetter IDDT manualen

INTEGRERT BEHANDLING

- Integrering av rusbehandling og behandling for den psykiske lidelsen
- Integrering av psykiatri og somatikk
- Integrering av tilbudet i 1. og 2.linjetjenesten
- Koordinering
- Felles faglig plattform
- Løpende samarbeid

Fra et brukerperspektiv:

- Hva er utfordringsbildet, og hvor trykker skoen mest?
- Hvilke tiltak bør settes i gang?

Brukermedvirkning?

Brukerorientering

- Bruker bidrar med informasjon som gjør at tjenesten kan tilpasses bruker på en god måte
- Ikke det samme som medvirkning

Brukermedvirkning

- Bruker forhandler med tjenesten om hvordan tjenestetilbudet skal være
- Typiske symptom på at brukeren posisjonerer seg for å kunne medvirke, er formuleringer som
«Ja, men...», og
«Nei, fordi...»

Likemannsarbeid

- “Yeah, it’s nice to know... it’s like having someone that you can confide in, you feel like you’re kind of in the same boat... She was depressed, homeless, with a drug problem. And that’s where I was. And I’m newer to it. She’s got a car, she’s got her apartment, and I’m building those things, and it’s just... you know, somebody who really knows.”
- Gir håp og optimisme og empatisk respekt.
- Trenger en tydelig jobbeskrivelse, bør være mer minst to, trenger trening og oppfølging.
- Bruk av egne ansatte med erfaring.

Davidson L. Peer support among persons with severe mental illnesses: a review of evidence and experience. *World Psychiatry*. 2012 Jun; 11(2): 123–128